

GRONINGER

ALGEMEEN
VOOR
STAD GRONINGEN

COURANT.

DAGBLAD
DE
EN OMMELANDEN.

BURGEMEESTER en **WETHOUDEREN** der Stad *Groningen* verwittigen de belanghebbenden, welke met of zonder Kraam tot Negotie op de aanstaande Herfst-Kermis begeeren voor te staan, dat zij zich hebben te vervoegeu ter Stads Secretarij op het Raadhuis, ter Registratie, op Dingsdag, den 15 September 1835, des voormiddags van 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren; terwijl bij de Registratie het verschuldigde Stede- en Waakgeld terstond moet worden betaald.

ITALIE.

ROME den 21 Augustus.

De afschaffing der kloosters en het vermoorden der monniken in Spanje geeft treurige stof tot nadenken, en vertoont eene donkere toekomst. Vreemd schijnt het, hoe een volk, hetwelk nog voor eenige jaren zich door de geestelijken geheel liet leiden, thans met eene kanibaalsche woede deszelfs priesters vermoordt; doch men moet het wreed en bloeddorstig karakter van den Spanjaard niet uit het oog verliezen: de vervolging der Mooren, de verovering van Amerika, hun bloeddorstig gedrag in Nederland, de *auto-da-Fés* der inquisitie hebben dat karakter doen kennen, en de oorlog tegen *Napoleon* schijnt hetzelfde op nieuw ontwikkeld te hebben.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

FRANKFORT den 31 Augustus.

Op den 23 Augustus werd de komeet te 3 uren des morgens op de sterrewacht te Weenen waargenomen. Zij was sedert den vorigen avond een eind wegs gevorderd; haar licht was niet vermeerderd, vermoedelijk uit hoofde van de minder heldere luchtstreek, waarin zij zich thans bevindt. Haar afstand van de zon bedraagt thans 31, die van de aarde 35 millioenen Duitsche mijlen, zoodat zij van ons omstreeks 1½ maal zoo ver verwijderd is als de zon van de aarde. Zij vervolgt haren loop in eene regtlijnige rigting naar de aarde, en komt dezelve dagelijks ¾ millioen of 750,000 mijlen nader. Deze rigting naar de aarde zal zij tot den 5 October vervolgen, alwaar zij dan nog op eenen afstand van 5 millioenen mijlen zich van dezelve zal bevinden, om voorts zich al meer en meer van ons te verwijderen. (Oesterr. Beob.)

Van den 2den. Den 21 Aug. is te Ruppertsdorf, in het distrikt Borna, de landeigenaar *Gottfried Langendorf*, in tegenwoordigheid van eene talrijke menigte volks, onthoofd geworden. Zijn misdrijf was zijn huis op den 16 Januarij j. met moedwil te hebben in brand gestoken, waardoor tevens de pastoorij, de school en 16 huizen in de asch zijn gelegd. De brandstichter was in 1802 geboren, was bemiddeld en behoorde tot eene geachte familie; hij had zich, tot zijn ongeluk, aan den drank overgegeven, waardoor hij in financiële- en huiselijke onaangenaamheden geraakte, welke hem tot eenen misstap voerden, die hem op het schavot bragt.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 1 September.

Onze Engelsche dagbladen hebben in der tijd gewag gemaakt van vijf, bij vorm van summier regtsbedeeling, in de Vereenigde Staten opgehangen personen, ter zake van eene door hen gehouden speelbank. Een brief uit Louisiana verhaalt als volgt de daarbij plaats gehad hebbende daadzaken:

Het is somwijlen in de Vereenigde Staten gebeurd, dat op heeterdaad betrapte boosdoeners, zonder voorafgaande regts-formaliteiten, de slagtoffers der volks-wraak zijn geworden. Die barbaarsche en blinde regtsoefening wordt *Lynch-law* (de wet van *Lynch*) genoemd, naar eenen ongelukkigen van dien naam, op wien zij het eerst werd uitgeoefend.

Nooit was een zoo vreeselijk voorbeeld dier moordfeiten waargenomen als dat, hetwelk de stad Wicksburg, in Louisiana, onlangs heeft bedroefd. De steeds toenemende bloei en welvaart van dit stadje hebben er ook al de geesels aangevoerd, die eene te verre opgedrevene beschaving en verlichting met zich voeren. Er heeft zich eene speelbank gevestigd, zonder dat zulks door de overheden is kunnen geweerd worden. In weinig tijds hebben aldaar onervarene jonge lieden, en zelfs huisvaders, in dien dwarskolk gelokt, hun gansch tijdelijk vermogen verloren.

De verbittering der bevolking was ten top geklommen; verscheidene aanzienlijke burgers vereenigden zich in eene vergadering, en deden den directeur en ondernemer der speelbank verwittigen, dat, indien zij haar niet sloten, men voor hunne persoonlijke veiligheid niet konde instaan. De hoofden der speelbank deze waarschuwing volstrekt in den wind slaande, deed zulks den volkwrok nog toenemen. De notabelen besloten daarop zich in persoon naar de speelbank te begeven, om er alle pogingen van overreding te proeven, ten einde de wanordelikheden, die zich voorbereidden, te voorkomen. De ondernemer der speelbank of zijne bedienden hadden de onvoorzigtigheid, deze vredelievende boodschap af te wijzen en de deuren van het huis te versperren. De leden der notabelen-kommissie kwamen ter plaatse aan, gevolgd door eenen grooten volkshoop, die nog steeds aangroeide. Uit de vensters van het huis werd nu op hen geschoten, de doctor *Bodley*, lid der kommissie, werd op de plaats door eenen geweerskogel neêrgeveld; een ander aanzienlijk ingezetene werd zwaar gekwetst; ook nog andere lieden werden gewond.

De wanhopige weerstand was het sein van grootere onheilen, welke men ligtelijk had kunnen voorzien. De volksmenigte werd al grooter en grooter, de deuren werden opgelopen en vijf personen door het volk vast gehouden. Het waren de heeren *Nash*, directeur der speelbank; *Dutch Bill*, zijn croupier; *Samuel Smith*, *Callan* en *Marcel*, bedienden. Men wilde die ongelukkigen terstond doodslaan, toen nog weerdere lieden uit het volk schreeuwden: Neen, wij moeten ze ophangen en zelve regt doen. Nu werden de vijf ongelukkigen werkelijk naar het stads plein gesleept en aan eene in de haast gepractizeerde wipgalg gehangen. De uitvoerders van deze barbaarsche strafsoefening namen daarbij alle denkbare regelmatigheid en orde in acht: zij plaatsten schildwachten aan de toegangsstraten van het plein, en verklaarden, dat, wie voor die eerlooze afzetteren en valsche spelers zouden partij nemen, terstond naast hen zouden worden opgeknoopt.

Dit is niet alles: er was in het huis niet de minste plundering gepleegd, niets was er ontreemd geworden, het volk had de niterste zorg gedragen, om de kas onaangeroerd te houden, en had gedreigd, al wie ook slechts een dollar zich toeëigende, terstond te zullen ophangen. De kar werd nu op het marktplein getracht en de aanzienlijke geldspeciën, welke zij bevatte, in stapels op eene tafel onder de galg geplaatst, terwijl de slagtoffers nog tusschen hemel en aarde hingen.

De leden der kommissie deden alstoen eene oproeping aan diegenen der inwoners, die, dit roofstoot bezoekende, hun geld er bij hadden ingeschoten. Er werd een staat opgemaakt en, na korte debatten over de geldigheid der voordeelingen, al de klinkende munt, in verhouding van een *soû* op de *franc*, naar gelang van het bedrag der door iederen klager geledeue verliezen, uitgedeeld.

Des anderen daags werden de gehangenen stil begraven, en de publieke zaken hernamen hunnen gewonen loop. 12 a 15 Personen, aandeelhouders in de speelbank-onderneming of bedienden bij dezelve, hebben de vlugt genomen. Blijft nu over te weten, welke maatregelen de plaatselijke overheid, of het congres zelf zal nemen, ter zake eener daad van woeste wreedheid, die schijnen moest niet meer tot onze eeuw, en vooral niet tot dit land te behooren.

Ten gevolge van de aanmerkelijke wijzigingen, welke de wet omtrent de inkomsten der gevestigde kerk in Ierland bij de Lords ondergaan heeft, is den 29 Augustus door de ministers in het Lagerhuis een voorstel gedaan, om ten minste voorloopig in het lot der geestelijken van die kerk in Ierland te voorzien.

Z. K. H. de hertog de *Nemours* bezigtigt dagelijks de merkwaardigheden der hoofdstad. De gezant van Rusland, graaf *Pozzo di Borgo*, heeft hem

eene prachtige partij gegeven. Gisteren heeft Z. K. H. de zitting van het Lagerhuis bijgewoond.

Van den 2den. Het vermoeden, dat eene toenadering tusschen de beide Parlements-huizen ophanden was, heeft zich gelukkig bevestigd en de zaak, ten aanzien der wet op de corporatiën, eene wending genomen, die men bij de wederzijdsche verbittering, welke zich nog voor weinige dagen openbaarde, naauwelijks had durven verwachten. Alle partijen stemmen daarin overeen, dat de eer daarvan in de ruimste mate aan het beleid van sir *R. Peel* moet worden toegescheven, wiens stelregel het meer en meer schijnt te zijn zeldzaam in het openbaar te spreken, maar, zoo dikwijls hij zulks doet, een' grooten invloed uitoefent, terwijl in tegendeel lord *Brougham*, door zich onophoudelijk te laten hooren, veel van zijnen vroegeren invloed verloren heeft.

Van den 3den. De leden van het Lagerhuis hebben gisteren avond hunne andermaalge overweging der corporatie-bill besloten, echter nu nog eenige andere door de Lords in deze bill gemaakte amendementen verworpen, of liever geamendeerd hebbende. Wij verwachten nu met gespannene nieuwsgierigheid, welk resultaat het weder voor de Lords verschijnen dezer tweemaal geamendeerde bill zal opleveren.

Het Parlement, zegt men, zal aanstaanden Dingsdag, den 8 dezer, worden geprorogeerd.

FRANKRIJK.

PARIJS den 31 Augustus.

Een den 23 Augustus van Madrid vertrokken koerier heeft, te Bordeaux doorkomende, gezegd, dat hij bij zijnen rid door Arragon vernomen had, dat de generaal *Gurrea* een gevecht met de Carlisten had gehad, wier intogt in die provincie wij onlangs gemeld hebben, en in welk gevecht 500 krijgsgevangenen op hen gemaakt en hun 27 geld-ladingen ontnomen zouden zijn. Een monnikenklooster, hetwelk het ongeluk gehad heeft de Carlisten op hunnen doortogt te beschermen en hun honderd geweren te verschaffen, is afgebrand en al de monniken zijn vermoord. Indien, op het oogenblik, waarin wij dit schrijven, zegt de *Indicateur*, de factieusen de Fransche grenzen niet hebben kunnen bereiken, om er zich te redden, moeten zij onmisbaar den troepen der Koningin in handen zijn gevallen; want deze hadden hen van allerwegen ingesloten.

Nopens de ontvlugting van *Pepin* vindt men in de dagbladen de volgende verdere bijzonderheden:

Niet slechts heeft de justitie twee nachten geleden (want, zonderling genoeg, de huiszoeking geschiedde des nachts) in *Pepin's* woning het heimelijk gemak doorzocht, ten einde sporen van zijne medeplichtigheid aan *Fieschi's* aanslag te ontdekken; maar zelfs in den grond des kelders heeft men opgravingen gedaan, om wapenen te vinden; op dit oogenblik deed *Pépin*, grooten honger voorgevende, den regter van instructie *Legouidec* besluiten, twee agenten, die hem vergezelden, heen te zenden, den eenen om brood, den anderen om wijn te halen. Met den regter ter instructie en den kommissaris *Milliet* alleen gebleven zijnde, bragt *Pépin* aan een' dier heeren eenen slag toe in het aangezicht, wierp den ander tegen den grond, blies het licht uit en wist toen, naardien hij de lokaliteit zijner woning best kende, gemakkelijk te ontkomen.

Men verhaalt echter, dat hij, ten einde zijne vlugt te verzekeren, de deur van den kelder sloot en den sleutel medenam. Men denke zich den schrik van de politie-agenten, die, van het eten halen terug komende, den regter en den kommissaris wanhopende kreten hoorden uiten. De hulp van eenen slotenmaker werd vereischt, om de deur te openen; maar om den ontvlugten na te zetten was het thans te laat.

Dusdanig luidt het meest geloof vindende verhaal der ontvlugting, doch uit het verhoor der politie-beambten zal spoedig de ware toedragt der ontvlugting bekend worden.

Van den 3 Sept. Naar luid van eenen brief uit Navarre, zoude de reeds zoo verwikkelde toestand der Koningin *Maria Christina* nog door eene nieuwe omstandigheid worden bemoeijelijkt. Don *Carlos* zoude namelijk, krachtens een van Estella uitgevaardigd dekreet, de oude tueros der kroon van Arragon hersteld hebben, zoo als zij bestonden tijdens de troonsbestijging van *Philips II*. Het dekreet zoude door *Carlos Cruz Major* gecontrasigneerd en aan den bisschop van Solsona toegezonden zijn, als president der junta van Katalonië voor Don *Carlos*.

Laatstleden Zondag-avond verlustigde de heer *Delaquis*, een der 28 ontvlugten van St. Pelagie, zich met dansen op een openbaar bal in de voorstad St. Germain, toen een politie-agent binnentrad en hem zeide, dat buitenshuis iemand hem wachtte. Hij verliet de vrouw, met welke hij danste, en bevond zich weldra in de magt van eenen politiekommissaris en verscheidene agenten, die hem naar de gevangenis geleidden. Deze arrestatie had het gerucht doen ontstaan, dat de heer *Pépin* andermaal was gevat.

Het kabinet der Tuilleries is steeds bekommerd over de wapenschouwing te Kalisch. De ministeriële bladen mogen Oostenrijk doen voorkomen als Frankrijks bondgenoot, en het belang van de troepen-vereeniging in Polen trachten te hemantelen: elders is men dienaangaande minder gerust, en houdt men zich overtuigd, dat de manoeuvres van Kalisch en de pogingen der Engelsche Torys een en hetzelfde doel hebben. Men schijnt wel is waar geen' dadelijken oorlog te wachten, maar eene voortdurende en mogelijk eene vermeerdering van de bestaande moeilijkheden, en van de daaraan verbondene onzekerheid te duchten.

Van den 2den. De heer *Pépin* is niet op nieuw gevat; hij heeft echter Parijs niet verlaten. Het bevestigt zich, dat hij enkel betrokken is wegens het ten zijnen ontvallen van *Fieschi* en het hem leenen van geld. Opmerkelijk is het, dat een ministeriël lid der Afgevaardigden-Kamer zich volkomen in hetzelfde geval bevindt, die niet slechts in persoon *Fieschi* heeft ondersteund, maar door dringende aanbevelingen ook voor hem herhaaldelijk onderstand van Gouvernementswege heeft verkregen. (Bon Sens.)

De gendarmerie heeft te Chaudesaignes twee rijtuigen aangehouden, waarin zich bevond een Engelschman, zich noemende lord *Calthorpe* en bijhebbend gezelschap, de rigting nemende naar Toulouse. Eene treffende gelijkenis van gelaatsstreken tusschen dien vreemdeling en Don *Miguel*, gepaard bij het niet in orde bevinden van deszelfs papieren, heeft den prefekt doen besluiten, hem het verder reizen te beletten, tot dat hij deswege de bevelen van den minister van binnenlandsche zaken zou hebben erlangd.

Sedert eergisteren is het garnizoen van Parijs in de kazerne geconsigneerd en zijn er patronen aan de soldaten afgegeven. Men weet dien maatregel aan niets anders toe te schrijven, dan aan het vinden van eene oude nota op het bureau van politie, in welke die wordt aangeraden, en waaraan men thans, uit overmaat van voorzigtigheid, als ware zij nieuw, gevolg heeft gegeven.

De politie schijnt zich veel moeite te geven, om de verzending van sommige fransche dagbladen naar buitenlands te belemmeren.

In het ministeriël dagblad leest men, dat vijfhonderd dertig Carlistische soldaten en vijftig ruiters den 25sten, bij la Manera, op de grenzen van Katalonië, het Fransche grondgebied hebben geschonden. Een luitenant der ligte troepen had gedurende anderhalf uur zijn geweervuur tegen hen doen rigten, en daarbij een' zijner jagers verloren, terwijl een ander gewond was. Verscheidene detachementen Carlisten wilden zich op dat punt vereenigen. De generaal *Castellane* heeft dadelijk een bataljon van het 17de regiment ligte troepen en vijftig ruiters van het 12de regiment jagers te paard afgezonden.

De *Charivari* belooft een abonnement van zijn dagblad kosteloos gedurende het leven van dengene, die hem kan zeggen, wat het Fransche volk met de revolutie van Julij heeft gewonnen.

Van den 3den. Van de uit St. Pelagie ontvlugte April-gevangenen zijn twee weder in hechtenis genomen, namelijk: de heeren *Bomelin* en *Cahuzac*. Deze arres-

tatie is geschied op de grenzen van het departement du Nord. (*Journ. de Paris.*) — Te Parijs wordt thans van niets anders gesproken, dan van de ongemeene pracht der feestpartij, welke de heer *Rotschild* op zijn landgoed van Ferrières aan den Kroonprins heeft gegeven. In den nacht, die de jagtpartij voorafging, waren aan het gewoonlijk op de 5000 bunders jagtgrond, welke de rijke baron in het kanton van Lagny bezit, huzende wild driehonderd hazen toegevoegd. Elk der jagtliefhebbers ontving bij zijne aankomst ter zijner beschikking een' jager, een' staanden hond en een jagtroer van *Faucheux*. Er zijn, naar men verzekert, 480 patrijzen, 350 hazen en 110 faizanten geschoten. Des avonds werd geheel het park van wijlen den hertog van *Otrante* geillumineerd en op de waterpartij een vuurwerk afgestoken. Te gelijken tijd werd op den buitenhof der plaats aan de dorpelingen van Ferrières en van Pont-Carré een gastmaal gegeven, waarbij 20 okshoofden wijn ter hunner beschikking waren gesteld.

BELGIË

ANTWERPEN den 2 September.

Onder de merkwaardigheden, welke Hunne Majesteiten te Ostende bezigtigd hebben, zijn ook geweest de schoone, zich aldaar bevindende oesters- en kreeftenputten. Hunne Majesteiten zijn ten hoogste over dezelve en vooral over de laatste voldaan geweest, en hebben daarin de vaste voorspelling meenen te zien, dat België zich van de duurzaamheid van eenen goeden kreeftengang verzekerd kan houden.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 2 September.

Het Aziatisch Genootschap van Bengalen heeft aan dat van Parijs de geheele Tibetaansche verzameling van Buddhistisch-godsdienstige boeken, den titel dragende van *Kahgur*, ten geschenke gezonden. Dit is het eenige exemplaar, hetwelk in Europa gevonden wordt; het bestaat uit honderd boekdeelen in langwerpig folio, ongeveer 3 voeten lang en één voet breed. Het is gedrukt op bruin papier, hetwelk uit de binnenste lagen van boomschors schijnt vervaardigd te zijn. De Lama van Butan heeft de stereotypen of de van hout gesneden letterplaten des werks in bewaring, en laat van tijd tot tijd er eenige exemplaren van afdrukken voor de tempels. Een derzelve werd door den Engelschen resident *Hodgson* in Kathmandu gekocht en naar Calcutta gezonden; een tweede werd door *Csoma de Koros* uit Tibet medegebragt. Hierdoor bevond zich het Aziatische genootschap te Calcutta in het bezit van twee exemplaren, en het is een van deze, welk het thans aan het Aziatische genootschap te Parijs heeft gezonden. Het laatstgenoemde genootschap heeft te gelijken tijd berigt gekregen van bezendingen oudheden uit het Baktrische monument van Manikiala, toegezegt door de generaals *Ventura* en *Court*; terwijl zich thans te Parijs ook bevinden de Baktrische en Indo-Skythische oudheden van *Konigberger*, die zelf zich op dit oogenblik in Engeland ophoudt.

AMSTERDAM den 5 September.

In den nacht van Donderdag op Vrijdag, omstreeks half twee, is de komeet van *Halley* ook alhier ter stede, op het Observatorium van *Felix Meritis*, met eenen verrekijker van *van Dijl*, ruim 85 Ned. duimen lang, vrij duidelijk waargenomen. De stand van het hemelligchaam in de rigting van de ster *PROPS*, naar no. 7, van het sterrebeeld de *TWEELINGEN*, [volgens *Bodes Atlas*] liet geen twijfel overig omtrent deszelfs identiteit met de komeet.

's HERTOGENBOSCH den 3 September.

De regtbank dezer stad heeft heden den gewezen predikant *Scholte*, wegens de in Juli gehouden openbare godsdienst-oefeningen te Genderen en Sprang, veroordeeld tot eene boete van f 50, op grond van art. 292 van het strafwetboek, en art. 193 der grondwet. Tevens is zekere *Joh. Winters*, op grond van art. 294 str. wetb., tot eene boete van f 20 veroordeeld.

UTRECHT den 3 September.

De *Emancipation* van den 2 September doet zien, dat het Leopoldsche bestuur zeer verkeerd gehandeld heeft, door de Leuvense universiteit af te schaffen. Behalve de vele vijanden, welke het zich daardoor op den hals heeft gehaald, zal zulks een groot proces ten gevolge hebben. Voor twee eeuwen heeft de heer *Mosselman*, uit Brussel, 145,000 guldens aan de universiteit geschenken, op voorwaarde, dat dit geld aan zijne familie over zoude gaan, indien de universiteit mogt onthouden worden. Zijne talrijke nakomelingschap, zoo rijken als armen, vordert thans dit geld van het Leopoldsche bestuur.

GRONINGEN den 7 September.

De heeren *Becker* en *Stratingh* hebben op laatstleden Donderdag, den 3 en Zaterdag, den 5 September hunne derde en vierde proefvaart met het stoomrijtuig in het werk gesteld, en wel zoo, dat zij op Donderdag van Harendermolen naar de Punt en van de Punt naar Haren en van daar terug naar het laatste tolhek, nabij Vries, en van daar weder naar de Punt, zijnde ongeveer in het geheel een afstand van ongeveer 4½ uur gaans, den weg hebben afgelegd; terwijl de vaart op Zaterdag van de Punt naar Vries en van daar naar Assen geweest is, vanwaar men, na eenig vertoef, weder over Vries en de Punt naar Harendermolen, zijnde dit een afstand van ongeveer 7½ uur, is terug gekeerd. Deze proefvaarten zijn met behoorlijke voortdurende meerdere of mindere sneiheid van gewoon dravende paarden bewerkstelligd, en hebben allezins bewezen, zoo als eene reeks van aanschouwers zich op gemelde plaatsen daarvan hebben kunnen overtuigen, dat het vraagstuk, of een stoomrijtuig, voor eenige personen ingerigt, op eenen gewonen straatweg door één' persoon gemakkelijk kan worden in beweging gebragt en bestuurd en met behoorlijke snelheid zijnen weg kan afleggen, is opgelost geworden; terwijl ook eenige rijzing in den weg geene hinderpalen opleverde, zoodat het werktuig met gemak, zonder eenige bijzondere aanwending van meerdere kracht of vreemde middelen, de voorkomende boogen of bruggen kon overstijgen. De meerdere bijzonderheden van dit stoomrijtuig en de uitslag van derzelve vaarten zullen waarschijnlijk op eene andere plaats nader worden medegedeeld.

— Zaterdag avond, ongeveer te tien uren, is alhier brand ontstaan in het huisje van den zakkenverhuurder *Reindert Smit*, staande op het bastion no. 2 van Kleinpoortjes wal, in de nabijheid van den in het verleden jaar nieuw gebouwden koren-windmolen. Toen de brand ontdekt werd, was de eigenaar met zijn huisgezin afwezig, zoodat de deur met geweld moest geopend worden, en alleen het mobiliair is gered. De hevige noordelijke wind zette echter spoedig het huisje, benevens de op den zolder aanwezige brandbare goederen in volle vlam, waardoor het blusschen onmogelijk werd en hetzelfde in korten tijd geheel uitbrandde. — Het huisje, de meubelen en korenzakken waren verwaarborgd bij de Provinciale Groninger Brandwaarborg-Maatschappij. Met eenen even hevigen zuidelijke wind had het, nu van de Stad voortgedreven, vuur onberekenbare schade aan de dicht bijstaande huizen kunnen veroorzaken, en zou de nieuwe molen zeer waarschijnlijk niet gespaard zijn gebleven.

— De Gouverneur dezer Provincie heeft ter kennis van de daarbij belanghebbenden gebragt, dat de groote Jagt in deze Provincie op den 15 September aangaande zal worden geopend, met dien verstande echter, dat niet zal mogen gejaagd worden op gronden, waarop de oogst nog niet mogt zijn afgevoerd.

— Bij besluit van den 29 Augustus l.l. zijn door den Heer Gouverneur dezer Provincie gearresteerd en invorderbaar verklaard de primitive of suppletore Kohieren voor de Belasting op het Personeel, over het dienstjaar 1835, voor de Gemeenten *Groningen* (primitief), *Aduard*, *Ezinge*, *Olderveer*, *Grijskerk* (2 stuks), *Zuidhorn*, *Olderkerk*, *Grootegast*, *Marum* (2 stuks), *Wildervank*, *Veendam*, *Meeden*, *Muntendam*, *Zuidbroek*, *Noordbroek* (2 stuks), *Termunten*, *Nieuwolda*, *Finsterwolde*, *Midwolde*, *Scheemda*, *Loppersum*, *Bierum*, *Leens* en *Kloosterburen*, en bij besluit van den 31sten de primitive Kohieren van het Patentregt, over dezen jare, van de Gemeenten of Kantoren *Haren*, *Noorddijk*, *Ten Boer*, *Stedum*, *Loppersum*, *'t Zandt*, *Bierum*, *Appingedam*, *Delfzijl*, *Slochteren*, *Meeden*, *Muntendam*, *Zuidbroek*, *Noordbroek*, *Termunten*, *Nieuwolda*, *Finsterwolde*, *Midwolde*, *Bellingwolde* en *Flagtwedde*; zullende de bepalingen van deze besluiten, op de gewone wijze, door de Heeren Burge-meesters van de genoemde Gemeenten ter kennis van de belastingsschuldigen worden gebragt.

— Uit eenen partikulieren brief van Meppel, van den 4 September, ontleen wij het volgende:

Gisteren avond tusschen 5 en 6 uren werd hier brand gezien naar den kant van Vollenhove, hetwelk te elf uren nog even fel brandde als in den beginne, uit welke langdurigheid men vooronderstelde, dat het turf was; doch heden morgen vernamen wij van de Vollenhoofsche visschers, dat in het zoogenaamde Klooster, behoorende onder het schoutambt Zwartsluis, niet minder dan vierentwintig huizen zijn verbrand; zij zijn, naar ik hoor, alle verzekerd. Men zegt, dat de brand zoude ontstaan zijn, doordien eene vrouw aardappelen willende koken voor het uit het land terug verwacht wordende werkvolk, en het vuur niet spoedig genoeg willende branden, zij er wat riet op gelegd heeft, hetwelk opgevlogen is en waardoor de schoorsteen was in brand geraakt. Eene allerverschrikkelijkste ramp voorwaar voor die plaats!

SURHUISUM (prov. Friesland) den 1 September.

De nacht van heden was voor de inwoners van dit dorp treurig en ontzettend tevens. — Ongeveer te half drie ontdekte men brand in de even buiten het dorp

gelegene boeren behuizing van *Duurd Jans Westra*, welke aanstonds zoo hevig was, dat, bij het ontwaken der bewoners en naaste bureu, alles in lichte laagvlam stond, terwijl een nabijstaand varkenshok reeds in de asch was gelegd. Gelijktijdig openhaarde zich brand in de koopmans behuizing van *Jan Jurjen Klaver*, midden in het dorp en op eenen aanmerkelijken afstand van het eerste staande, waarin het vuur met gelijke hevigheid woedde en een' algemeenen schrik over de ontwakende inwoners verspreide. — Men wist op dat oogenblik volstrekt niet, waar zich heen te wenden of wat te doen, daar, bij gebrek aan water, de blussching onmogelijk was. — De meeste zorg bepaalde zich tot de belendende woonhuizen, welke, daar gelegen, het meeste gevaar liepen van mede te worden aangetast, zoo als reeds werkelijk met een het geval was, doch hetwelk door den voorbeeldigen ijver en het beleid van velen, maar inzonderheid van den grofsmid *IJ. Brandama*, nog behouden is. — Wij danken de Voorzienigheid, dat het grootste gedeelte van ons dorp geene prooi der vlammen is geworden. — Uit de koopmans behuizing zijn nog eenige goederen geborgen, doch van de boeren behuizing hebben de reeds oude man en vrouw met hunnen knecht en hunne meid niet het minste kunnen redden. — Behalve de kleding, huisraad en acht varkens, die in dezen brand zijn omgekomen, is de brave grijze landman van al zijn' wintervoorraad van hooi en aanmerkelijke hoeveelheid ingeogste rogge en haver, van al zijne boerengereedschappen beroofd en daarenboven zwaar gewond, slechts met de zijnen naauwelijks het leven behouden hebbende. — De oorzaak van dezen brand is onbekend, doch hoogstwaarschijnlijk moet dezelve aan kwaadwilligheid worden toegeschreven. — Voor deze diep ongelukkige huisgezinnen wordt nederig de weldadigheid van onzen menschlievende landgenooten ingeroepen en de Algoede bewege daartoe de handen en handen der weldadigen, met wier giften de ondergeteekenden zich gaarne zullen belasten en zich daartoe bereidwillig aanbieden.

L. D. WESTERLOO, Predikant, wonende te *Augustinusa*.

G. H. VAN BOELEN, Rijks-ontvanger, wonende te *Surhuysum*.

BARENDRECHT den 31 Augustus. Ter vervulling der aanstaande vacature, door het vertrek van ds. *M. M. Schim van der Loeff* naar 's Hertogenbosch, heeft de Kerkeraad geformeerd het volgende twaalfal van predikanten: dd. *Claasen*, te Heikop en Boekop; *Coenen*, aan de Bilt; *van Driel*, te Bieselingen; *Gladius*, te Slijk-Ewijk; *Rutgers van der Loeff*, te Slochteren; *Montijn*, te Sas van Gent; *Rienstra*, theol. doct., te Meerkerk; *van de Roemer*, te Nieuwpoort; *de Roo*, te Moerdijk; *Sluiter*, te Heerjansdam en Kijfhoek; *Stetterogge*, te Valkenburg, en *Wanrooy*, te Herkingen. Zestal: dd. *Claasen*, *Rutgers van der Loeff*, *Montijn*, *de Roo*, *Stetterogge* en *Wanrooy*. Drietal: *Stetterogge*, *de Roo* en *Wanrooy*, waaruit met eenparigheid van stemmen beroepen is de wel eerw. zeer geleerde heer *Jan David Stetterogge*, predikant te Valkenburg.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Den 22 Augustus is kapit. *H. H. Weiss*, met het kofschip *Jan en Frederiks*, te Sunderland gearriveerd en was den 27sten aldaar weder zeilklaar met steengool en steenkolen, gedestineerd naar Amsterdam. Den 3 Sept. was kapit. *D. G. Schuur*, met het kofschip *Agatha*, te Amsterdam zeilklaar met hoepels, gedestineerd naar Flekkifjord en van daar met steen gedestineerd naar Stavoren.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

Den 26 Aug. Harm J. Korter, *Anna* (Pekel-a), van Riga naar Zaandam.
H. C. Schutt, *de Gebroeders* (Woodsend), van Petersburg naar Amsterdam.
Den 27 Aug. G. H. Smit, *Jan Freerk* (Harlingen), van Petersburg naar Harlingen.
R. R. Tunteler, *Geertruida* (Pekel-a), van Petersburg naar Zaandam.
Den 28 Aug. W. J. Mellema, *jonge Willem* (Schiermonnikoog), van Amsterdam naar Riga.
J. G. Schrader, *de Jonge Harm* (Veendam), van Amsterdam naar Koningsberg.
Den 29 Aug. H. Koops, *Reina* (Pekel-a), van Amsterdam naar Dantzig.
E. G. Jonker, *drie Gebroeders* (Sappemeer), v. Koningsbergen naar Amsterdam.
ELSENEUR den 30 Aug 1835. De Wind Noordelijk.
Den 30 Aug. Jan F. Deddes, *Zeelust* (Veendam), van Petersburg naar Nantes.
Den 31 Aug. K. K. de Boer, *Hoop en Verwachting* (Pekel-a), v. Rotterdam n. Petersburg.
I. J. Post, *de V. Antje* (Schiermonnikoog), v. Amsterdam n. Koningsbergen.
Den 1 Sept. H. B. de Jonge, *goede Hoop* (Pekel-a), van Stokholm naar Dordrecht.
J. H. Potjer, *de juffer Fresina* (Hoogezand), v. Petersburg n. Amsterd.
H. H. Koster, *Mettina Jantina* (Pekel-a), van Dantzig naar Amsterdam.
D. P. Douwes, *Johanna* (Veendam), van Dantzig naar Amsterdam.
ELSENEUR den 2 September 1835. De Wind Noordelijk.

Mengelwerk.

GRONINGEN, 3 Sept. 1835.

Aan den Wel Ed. Heer C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA,

Uitgever der *Groninger Courant*.

Wel Edele Heer!

Ik heb met zeer veel genoegen gezien, dat UWEd. mijnen brief aan den Heer *JOH. VAN DER HEY*, door mij-zelfen in kopij naar het *Handelsblad* gezonden, op mijn verzoek overgenomen heeft. Eigenlijk had ik voor dien Heer een' anderen brief bestemd, dien ik de eer heb hiernaevens te voegen, met volkomene vergunning, om denzelven in uw Mengelwerk in te lasseten, zoo gij dit in den tegenwoordigen tijd, en bij de herhaalde miskenning van *Groningen* of van zoo veel wat van *Groningen* komt, misschien niet ongepast oordeelt. Dezelve strekt tevens om mijne billijke redenen tot verontwaardiging duidelijk te ontwikkelen. — Ik heb in der tijd dezen laatstgemelden uitvoerigen brief aan den Heer v. d. *HEY* niet verzonden, wijl ik denzelven voor hem en het *Handelsblad* wat te lang achtte, of liever, wijl ik de mij meer vreemde Redactie van dat veel gelezen Blad met een verzoek tot plaatsing van dat langere schrijven niet durfde lastig vallen. Thans moge het door middel uwer *Courant* in het licht treden. Misschien goed ik er nog wel een klein Aanhangsel in vervolg van tijd bij.

Met alle achting heb ik de eer mij te noemen,

Wel Edele Heer!

UWEd. Dienstw. Dienaar:

B. H. LULOFS.

GRONINGEN, 20 Augustus 1835.

Aan den Wel Ed. Heer *JOH. VAN DER HEY*, Uitgever van den *Recensent* ook der *Recensenten*, te Amsterdam.

Wel Edele Heer!

Bij mijne terugkomst vóór een paar dagen van een buitenlandsch togtje, vond ik een Exemplaar van No. 7 van den *Recensent* ook der *Recensenten*, waarin, al weér met de oude nameloosheid, thans ook een der Beoordeelaars in uw Tijdschrift aan mijne arme *Reis naar Baden-Baden* de ruwe, plumpe handden slaat, en, om het zoo eens uit te drukken, met eene saus van nieuwe magtspreuken de door mij, in mijne Antikritiek tegen de *Letteroefeningen*, genoegzaam weêrlegde aantijgingen van heiligschennis, en de Hemel weet, van welke gruwelen niet al meer, anderwerf opwarmt. — Schoon ik U nu erkentelijk blijve voor de goedheid, waarmede Gij, ten dank voor het geen ik wel eens in uw Mengelwerk geschreven heb, gedurende verscheidene jaren, elke maand mij een nieuw Nummer van uw Tijdschrift ten geschenke hebt gezonden, moet ik U echter thans beleefdelijk verzoeken mij van alle toezending voortaan te willen verschoonen. Ongunstige beoordeelingen, Mijn Heer, moet ook ik, gelijk zoo menig ander en beter, die aan den weg tinnert, mij laten welgevallen, maar ik begeer juist niet te nóg daarenboven van U. E. ten geschenke te ontvangen. Waarlijk, deze uwe naïviteit van handelwijze is mij wat al te naif! Men zou er een niet onaardig Epigram op kunnen maken. — Gelief voorts den *Recensent* mijner *Reis* in uw Tijdschrift, wie hij ook zijn moge, van mijne hartgrondige verachting te verzekeren! Verachting toch, Mijn Heer, verdient elk een, die, buiten dringende nood, in Staat-, Letterkundige of Godsdienstige geschillen den moed niet heeft, om onder hatelijke beschuldigingen zijnen naam te zetten, als hij daartoe door den *Aangeklaagde* openlijk is uitgedaagd. En zulk eene uitdaging kan gerekend worden ook aan uwen *Recensent* alleszins gedaan te zijn, nadat ik, ter oorzake van deze zelfde *Reis*, eerst in mijn Tegenschift tegen de *Letteroefeningen* (waarop men gezwezen heeft), vervolgens in de Voorrede voor mijne Aanteekeningen op het tweede deel van *BLAIR'S Lessen over de Redekunst*, en onlangs nog in eene Verdediging der Verdiensten van een in uw Tijdschrift allerom-billijkst beoordeeld gewezen Kweekeling der Groningsche Hoogeschool (welke Verdediging Gij op haar' tijd niet hebt kunnen of willen plaatsen), zoo van den Beoordeelaar in de *Letteroefeningen*, als van alle Beoordeelaars in het algemeen, geëischt, en met regt geëischt heb, dat zij onder eerkrenkende oordeelvellingen als eerlijke lieden hunnen naam zouden zetten. — Om niet te spreken van eene gelijke vordering in de Voorrede van een, door mij eerstdaags uit te geven *Overzicht van de Geschiedenis der Nederlanden*, enz., welk Geschrift den *Recensent* in uw Maandwerk nog niet bekend konde zijn. Maar ik wil hem de maat teu boorde toe vol meten, en noodig K. E. dus uit, om ook nu nog in het bijzonder aan hem te verklaren, dat ik hem houden zal voor een' laffen, onedelmoedigen Bediller, zoo lang hij zal aarzelen onder hetgeen hij tegen mij geschreven heeft, of verder schrijven wil, zijne naamsonderteekening te plaatsen. Want ik betwist aan niemand dat regt om openlijk zijn oordeel te vellen, maar ik betwist aan zeer velen de bevoegdheid daartoe. Almede nu door iemands naam moet van zijne bevoegdheid blijken. Geen Man van eer moet, als het er op aankomt, schromen met zijnen naam ten voorschijn te

[illegible]

